

Hattulan, Hämeenlinnan ja Janakkalan palvelu- ja kuntarakenneselvitys

Demokratiatyöryhmän esitykset kuntayhteistyön tiivistämisestä

29.9.2014

Työryhmän esitykset

1. Kuntalaisten osallisuus ja vaikuttaminen

1. Hämeenlinnan vaikuttajaraadeista **Lasten ja nuorten -raadin** sekä **Terveys ja toimintakyky -raadin** laaventamista seudulliseksi selvitetään. Taustana on erityisesti sote-uudistus ja näkymä nykyistä laajemmista sote-palveluiden tuotantoalueista.
2. **Palvelujen laatua sekä kuntalaisten ja asiakkaiden tyytyväisyyttä mittaavien kyselyjen toteuttaminen seudullisesti** (ensisijaisesti sosiaali- ja terveystalveluja arvioivat kyselyt). Taustana on erityisesti sote-uudistus ja näkymä nykyistä laajemmista sote-palveluiden tuotantoalueista.
3. Kuntalaisille suunnatun **tiedottamisen ja erityisesti Internet-tiedottamisen yhteistyön tiivistämisen** seudullinen hanke. Taustana on erityisesti uuden kuntalain mukainen tiedottamisvelvoite, joka koskee koko kunnan toimintaa eli kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi kuntien yhteistoimintaa sekä palvelujen järjestämistä ostopalveluna. Tiedottamisvelvollisuus koskisi asukkaiden lisäksi palvelujen käyttäjiä, järjestöjä ja muita yhteisöjä.
4. Suositus kuntien nuorisoforumien /-valtuustojen välisen yhteistyön sekä vanhus- ja vammaisneuvostojen välisen yhteistyön tiivistäminen

Työryhmän esitykset

2. Seudullisen demokratian toimintamallin kehittäminen

- 1. Seutuneuvottelukunnan aseman selkiyttäminen** koordinoivana toimijana, valmisteluelimenä, keskustelujen foorumina sekä tiedon levittäjänä.
- 2. Kunnanhallitusten yhteiskokous / puheenjohtajistojen yhteiskokous** tarvittaessa poliittisten linjanvetojen ja keskustelujen foorumina esimerkiksi kuntayhtymien ohjaukseen liittyvissä asioissa. Erityisesti koskee Hämeen liittoa, Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiriä, koulutuskuntayhtymä Tavastiaa sekä Hämeen ammatillisen korkeakoulua (HML ja Hattula).

Työryhmän esitykset

3. Seudullisen demokratian toimintamallin jatkotyö

- 1. Seudullisen demokratian toimintamallin arviointi ja kehittäminen.**
Tavoitteena on koko rakenteen perusteellinen arviointi joka on syytä tehdä välittömästi palvelu- ja kuntarakenneselvityksen jälkeen. Kehittämisen lähtökohdiksi on määritelty matala hierarkia, toimijoiden mandaatin selkiyttäminen, valmistelun terävöittäminen sekä avoin ja ajantasainen tiedottaminen.
- 2. Sosiaali- ja terveystieteiden demokratiamallin** valmistelu ja kehittäminen niin, että kuntalaisten vaikutusmahdollisuudet toteutuvat laajan sote-alueen hallinnossa ja sote-tuotantoalueella.

Tausta:

Kuntalaisten osallisuuden lisääminen kunnissa ja seudulla

- Uudistettavassa kuntalaissa asukkaiden ja palvelujen käyttäjien oikeutta osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan korostetaan sekä kannustetaan kuntia tarjoamaan monipuolisia, vaikuttavia ja käyttäjälähtöisiä osallistumiskeinoja. Laissa nostetaan esimerkiksi esiin seuraavia osallistumis- ja vaikuttamiskeinoja:
- Keskustelu- ja kuulemistilaisuuksien sekä kansalaisraatien järjestäminen
- Asukkaiden mielipiteiden selvittäminen ennen päätöksentekoa
- Palvelujen käyttäjien edustajien valitseminen kunnan toimielimiin
- Mahdollisuudet osallistua kunnan talouden suunnitteluun
- Palvelujen suunnittelu ja kehittäminen yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa
- Asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteisen asioiden suunnittelun ja valmistelun tukeminen

Huom! Erillisenä liitteenä kuvaus Hämeenlinnan vaikuttamiskanavista ja vaikuttajaraatien toiminnasta

Tausta:

Kuntalaisten osallisuuden lisääminen kunnissa ja seudulla

- Seuraavilla uudistuksilla on merkitystä seudun kokonaisuuden ja kuntien yhteistoiminnan kannalta:
- Aloiteoikeutta laajennetaan asukkaiden ohella myös palvelujen käyttäjille sekä kunnassa toimiville yhteisöille ja säätiöille
- Kunnan tiedottamisvelvoite koskisi koko kunnan toimintaa eli kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi kuntien yhteistoimintaa sekä palvelujen järjestämistä ostopalveluna. Tiedottamisvelvollisuus koskisi asukkaiden lisäksi palvelujen käyttäjiä, järjestöjä ja muita yhteisöjä.
- Kuntalakiin kootaan vuorovaikutus- ja vaikuttamistoimielimiä koskeva sääntely:
  - Pakollista vanhusneuvostoa ja vapaaehtoista vammaisneuvostoa koskeva sääntely esitetään siirrettäväksi erityislaeista kuntalakiin (näillä merkitystä erityisesti jos sote-palveluiden tuotantovastuuta kootaan nykyistä kuntarakenne laajemmalle pojalle).
  - Kunnanhallitukselle velvoite asettaa nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä: nuorisovaltuustolle olisi annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan
- Kuntastrategiassa määriteltäisiin osallistumisen ja vaikuttamisen rakenteet, tavat ja keinot.

Tausta:

Hämeenlinnan seudun kuntayhteistyön toimintamalli

- **Valtuustot:** Hattulan, Janakkalan ja Hämeenlinnan hallitukset ja valtuustot kokoontuvat kaksi kertaa vuodessa yhteiseen kokoukseen. Kokousasiat valmistelee seutuneuvottelukunta, kuntajohtajakokous tai seutusihteeristö.
- **Seutuneuvottelukunta:** muodostuu jokaisen kunnan (Hattula, Hämeenlinna, Janakkala) kaupungin/kunnanvaltuuston valitsemista edustajista. Valmistelee päätösaasiat kunkin kunnan/kaupungin hallituksen tai valtuuston päätettäväksi ja valmistelee asioita yhteisiin hallitusten/valtuustojen kokouksiin.
- **Kaupungin/kunnanjohtajat:** kokoontuvat kerran kuukaudessa.
- **Seutusihteeristö:** valmistelee asioita kunnanjohtajien kokouksiin, seutuneuvottelukunnan sekä hallitusten että valtuustojen yhteiskokouksiin.
- **Valmisteluryhmät:** tekevät selvitystyötä palveluista
- Toimintamalli on ollut käytössä vajaan vuoden.

Demokratiatyöryhmän jäsenet

- Janakkala
  - Kalevi Ilmarinen (vara Reijo Löytynoja)
  - Merja Taponen (vara Osmo Tokeensuun)
  - Esa Silvennoinen, vpj, (vara Mirja Pöhö)
- Hattula
  - Kari Ventola (vara Piia Yli-Pirilä)
  - Matti Hämäläinen (vara Hannu Kaskela)
  - Ritva Viitala (vara Mari Monto)
- Hämeenlinna
  - Sari Rautio (vara Tapio Vekka)
  - Kari Ilkkala (vara Hannu Kärpänen)
  - Johannes Koskinen, pj, (vara Anna-Kaisa Häppölä)
- FCG Konsultointi
  - Jarkko Majava, sihteeri